

Nieuwsbrief 6 - 2017 – Ons hobbelpad en meer deelprojecten

“Jeetje wat krijgen jullie veel voor elkaar!”. Een lieve en veelgehoorde reactie van onze lezers. Alsof het vanzelf gaat. Fair punt. Misschien niet genoeg benoemd, maar het gaat alles behalve vanzelf. Alleen tot nu toe heb ik meer geschreven over de resultaten wellicht, dan over de hobbels. Het heeft namelijk naar mijn mening weinig zin om te zeuren hoe ingewikkeld het is dingen voor elkaar te krijgen. Het zijn de dingen die er nu eenmaal bij horen als je besluit in Afrika ontwikkelingswerk te willen doen. Maar om jullie toch een kijkje achter de schermen mee te geven, op verzoek van verschillende lezers-, bij deze toch een inkijkje in de dagdagelijkse hobbels. Het tweede deel van de nieuwsbrief gaat over een aantal deelprojecten en is rijkelijk voorzien van foto's.

Ons dagdagelijkse hobbelpad

Ik mag het vast niet zeggen, maar gemiddeld genomen is het echt zo. Afrikanen zijn lui. Als de gemiddelde Nederlander met dezelfde middelen en dezelfde omstandigheden in Afrika zou wonen, zou er echt meer voor elkaar komen en zou het land er anders uitzien. Maar een Afrikaan zit liever onder een boom, dan dat hij zijn huis opruimt. Wacht liever tot iemand iets vraagt, dan dat hij zelf bedenkt wat er moet gebeuren. En heeft liever dat een ander iets naars voor hem oplost, dan dat hij het zelf moet doen. En zo zien we bijvoorbeeld dat de mooie bieb op Boithuto toch weer een zootje is geworden. We geven ze op hun donder en de volgende dag is de hele school in rep en roer om te poetsen. Dat dan weer wel.

Afrikanen zijn ook erg slecht in plannen en communiceren. Waar in China een extreem lange termijn planning aanwezig is, die zo ver gaat dat er hele spooksteden al gebouwd zijn voor toekomstige generaties, is de planningshorizon van een Afrikaan maximaal een dag. Eigenlijk plannen ze helemaal niet. En dat gaat dus ook de hele dag door mis. Ze houden zich niet aan afspraken, vergeten het of ze bellen op het laatste moment af. Zo komt het dat op een dag de computerlessen op Boithuto zouden beginnen, maar we een half uur van tevoren horen dat het de volgende dag wordt. Maar de volgende dag zijn we bij Motlopi en Mosima, dus wordt er gestart zonder onze aanwezigheid. En zo stonden we zondagochtend inclusief Edgar bij Motlopi voor de oplevering van de crèche en terwijl we aankwamen zien we dat ze nog lang niet klaar waren. In de kamer op de foto links hadden we drie babybedjes willen zetten. We zijn met volle auto terug gereden. Een rit van ruim drie uur.

Ze kunnen ook voor geen meter met geld omgaan. Je kan zien op welke dag de salarissen gestort worden, want dan staan er drommen mensen voor de pinautomaten en dan is het druk in de liquor stores. Maar iedere maand opnieuw is er een week over. En dan is er geen geld meer over voor benzine of eten.

In het verlengde hiervan kunnen ze ook niet goed organiseren. Zo hadden we geregeld dat we met de aannemer op het afgesproken tijdstip bij Mosima stonden om te bepalen waar mogelijk de eerste locatie voor het nieuwe hostel gebouwd kon worden. Dan zijn er toch zeker tien mensen opgetrommeld, maar pas op het moment dat wij er zijn, komt opeens het punt omhoog dat ze eigenlijk helemaal geen goede waterput hebben voor een hostel. Dan geven we ze echt

even op hun kop en volgen er sorry, sorry, sorry. Maar onhandig is het wel. En als er na een vergadering wordt gezegd dat ze frisdrank en koekjes hebben geregeld, dan kost het ze minimaal een half uur om dat ook vanuit hun keuken op de tafel te krijgen.

Soms worden ze ook hebbertig. Dat komt natuurlijk omdat ze zien dat wij dingen realiseren, maar wij zijn er redelijk allergisch voor als ze gaan overvragen of het een vanzelfsprekendheid gaan vinden. Dan vragen ze opeens om sportschoenen of een telefoon en dan zeggen we meestal simpelweg terug: ja, die wil ik ook wel. De meesten schrikken dan, maar fijn is het niet. En de keuken van het kinderdagverblijf is eerlijk gezegd groter uitgevallen dan we bedacht hadden. Maar vervolgens had de eigenaresse bedacht dat ze de keuken in het oude hok zou houden en daar haar kantoor van wilde maken. Dat hebben we haar heeeeeeel snel uit haar hoofd gepraat. Is ze gek geworden? Ze heeft helemaal geen kantoor nodig, moet gewoon voor die twintig kindjes zorgen. De boodschap komt aan.

Om over de corruptie maar niet te spreken. Die is er nu eenmaal. Soms heeft het geen zin er tegenin te gaan, maar in onze eigen projecten zijn we daar heel duidelijk in. Zo hebben we bij de opstart van Mosima een 'Letter of Commitment' opgesteld, waarin we dit in klare taal hebben opgenomen. Als we er achter komen dat er 1 persoon al is het maar 1 Zuid-Afrikaanse Rand in zijn eigen zak steekt over de rug van ons project, dan trekken wij onszelf onmiddellijk terug. We zien de tafel stil worden. Ah, you know Africa? zeggen ze. 'Yes, we do' antwoorden we, maar we accepteren het niet in onze projecten. Dus vertel gerust aan iedereen dat één enkele misstap vanuit wie dan ook vanuit de school, leerlingen of community kan veroorzaken dat wij ons terug trekken. Streng? Ja misschien wel, maar niet overbodig.

En dan tenslotte de letterlijke hobbels die we tegenkomen. We hebben een stevige auto gehuurd, maar dat is geen overbodige luxe. De wegen hier zijn niet zo veilig. Allereerst de potholes waar ik al vaker over geschreven heb. Gaten in de weg, zelfs op een weg waar 120 kilometer per uur gereden wordt of die ook dient als vliegstrip. Vele stenen en keien die zeker zoveel schade aan

kunnen richten aan de onderkant van je auto. We zijn al een paar keer met vier wielen los geweest. Als Ed rijdt wel te verstaan ;-). Vaak geen strepen op het asfalt en ook geen verlichting, dus in het donker rijden is ook niet prettig, los van veiligheidsaspecten. Een rijbewijs heb je hier gemiddeld met negen lessen, dus ook over de rijvaardigheid van chauffeurs valt wel een en ander te zeggen. Door de grote afstanden wordt vaak hard gereden, terwijl er naast diezelfde wegen van alles gebeurt. Er lopen mensen en kinderen. Van de week kwamen Britt en ik voorbij een ongeluk waarbij er net daarvoor een kindje van haar fietsje afgereden was. Ze lag dood in de berm. We zijn zeker een stuk of tien kadavers tegengekomen afgelopen weken van koeien, ezels en geiten. De bermen zijn ook niet altijd overzichtelijk en het is geen uitzondering dat er wrattenzwijnen apen of ander wild opeens over willen steken. Die richten forse schade aan of erger als je die op je motorkap krijgt. Dan zie je de meest vreemd beladen voertuigen op de weg van boeren met ezelkarren, tot zeer zware vrachtwagens met soms bizarre ladingen. En laatst hadden we stress omdat een tankstation onverwacht dicht was, waarna we gelukkig toch de volgende bereikte, 35 kilometer verderop, en we tankten opgelucht ruim 73 liter in een tank van 70 liter. Dit alles vraagt opperste concentratie van de chauffeur, waarbij je iedere seconde waakzaam moet zijn. Als we weer in Johannesburg zijn, staat er bijna 5.000 kilometer op de teller.

Om mismoedig van te worden? Nee, soms balen we even als iets mis gaat of dreigt te gaan, maar al snel zeggen we met een lach tegen elkaar: 'het is weer een gevalletje TIA' (TIA = This Is Africa).

Ik durf bijna met zekerheid te zeggen dat geen enkele stichting, persoon of organisatie zonder deze hobbels iedere dag te trotseren tot resultaten kan komen. Maar we halen onze energie uit alle dingen die goed gaan. Uit de inspiratie die we kunnen bieden en de resultaten die we boeken. We halen onze energie uit de lach van een kind en de oprechte dankbaarheid die gelukkig veel vaker aanwezig is dan de hebberigheid die ik hierboven beschrijf. Uit de geweldige passie en cultuur van dit volk. De manier waarop ze met hun hele ziel zingen en dansen. En uit de heerlijke dosis relativiseringsvermogen die we weer in onze rugzak mee naar Nederland nemen. Daarom stop ik nu ook met schrijven over dit hobbelpad, maar gaat de rest van deze nieuwsbrief weer over een paar mooie resultaten ☺.

100 keer een ogetest en 20 brilletjes

Het kostte wat moeite om een opticien ter plekke te krijgen, maar maandag 21 augustus was het dan een feit. De opticien die vorig jaar Stanfort heeft geholpen, komt vanuit Lephalale naar Swartwater toe. Ze komen met vier man sterk. Twee opticiens, waarvan er feitelijk maar één het werk doet en de andere de testresultaten opschrijft, een chauffeur die de hele dag in het (piepkleine) autootje blijft wachten en een jongen die de hele dag de tekens op de poster aanwijst.

Britt had dertig brilletjes uit Nederland meegenomen, zowel leesbrillen als voor ver weg en op verschillende sterktes. Alle kinderen vanaf acht jaar oud worden getest, evenals alle leraren en de ondersteunende staf van de school. Sommigen vinden het heel spannend. Anderen vinden het vooral geweldig dat ze aandacht krijgen. Er zijn veel problemen geconstateerd. Grotere en kleinere afwijkingen. Bij de volwassenen bij bijna allemaal. Uiteindelijk lukt het om twintig matches te vinden tussen de brillen die we bij hebben en de oogproblemen die er zijn. Zo klaagt Peter bijvoorbeeld vaak over hoofdpijn. Wij denken altijd dat dat komt door de school, maar bij de ogetest blijkt hij zowel voor veraf als voor dichtbij een afwijking te hebben van 2 en 2,5. Niet weinig... We geven 14 kinderen een brilletje en 6 volwassenen. Voor een paar andere kinderen die we nu niet kunnen helpen, hebben we de testresultaten opgeschreven en dat komt een volgende keer weer. Iedereen – met of zonder bril – is superblij met deze actie. En fantastische bijvangst is dat brilletjes nu een normaal verschijnsel worden op school, waardoor Stanfort niet langer een uitzondering is.

Een hostel voor Mosima

In de tweede nieuwsbrief heb ik al geschreven over Mosima. Een groot nieuw project waarmee we nog steeds in de opstartfase zitten. We zijn een heleboel opgeschoten afgelopen weken en hebben zoveel vertrouwen in de afspraken die we hebben kunnen maken, dat we een deel van de bouw zullen realiseren als we weer in Nederland zijn.

Edgar heeft een prima basis gebouw ontworpen waarin 24 kinderen kunnen slapen en zichzelf kunnen wassen. Vervolgens hebben we twee aannemers een offerte laten uitbrengen, waar een fors verschil in zat. We gaan toch weer in zee met onze vertrouwde aannemer, Joseph. Voor

Joseph was het goed dat hij concurrentie had. Zijn prijs is erg scherp en hij weet ook dat we hem aanspreken als hij niet zou leveren. Als we ter plekke zijn, komen we er achter dat er ook daar geen goed functionerende waterput is. De school draait op een waterput, maar die zit niet op een goede plek, dus kan maar net de school bevoorraden. En ze hebben een andere waterput, maar die is kapot en moet gerestaureerd worden. Over hobbels gesproken, ze horen er nu eenmaal bij ;-).

Daarna hebben we een vergadering, met het schoolhoofd, de leraren en de ouders uit de ouderraad. We hebben een Letter of Commitment opgesteld, waarin we geen verplichtingen aan gaan, maar wel onze intenties uitspreken en een aantal afspraken maken met elkaar zoals we met elkaar om willen gaan. Dat geeft veel duidelijkheid. We ondertekenen hem tweezijdig met onze mooie stempel van de stichting. Er wordt geklapt en gezongen.

Als we de waterput gerestaureerd krijgen, dan zullen we de komende weken starten met de aanleg van sanitair. De bedden die we doneren komen in twee leegstaande leslokalen en we bedingen ook dat de eerste tien hostelbewoners de tien kinderen zijn die nu al op Mosima zitten maar wees zijn of geen veilig thuis hebben. We zijn van start...

T-shirts voor de kookhulpen

Heelemaal gingen de twee vrouwen uit hun dak. Ze waren niet meegenomen in het uitdelen van alle kleding voor de ondersteunende staf, maar ze werken net zo hard als de rest. Wij waren niet meer in de gelegenheid om dat recht te trekken (dat zou een ritje naar de stad kosten en dan ben je een dag verder), maar toen kwam Britt op het idee om juist die twee vrouwen onze eigen Britt Helpt t-shirtjes te geven. Een schot in een roos, want het is werkelijk niet mogelijk om blijer te zijn met een t-shirt als deze vrouwen waren. Ze beginnen te roepen en dansen en rennen en lieten het aan werkelijk de hele school zien. Heerlijk!

Bouwwerkzaamheden Boithuto

Ik zei het al: de mannen van Joseph leveren top werk af. Niet alleen is de staffroom echt zo goed als gereed op dit moment, ook op de andere twee deelprojecten is Joseph flink opgesloten. Er staat een scheidingsmuur in het bestaande gebouw, die zorgt dat er een echte kamer ontstaat en die alleen nog maar gestukt hoeft te worden. En er is al een enorm gat gegraven door de keiharde ondergrond voor de septic tank.

Staffroom

Scheidingswand en septic tank voor toilet

Aan de andere kant van het schoolterrein wordt er ook keihard gewerkt. De fundering ligt al en de muur vliegt rap de grond uit voor het nieuwe slaapverblijf voor een leraar.

De boardingmaster tenslotte is de hele week al in de weer met de betonranden die hij om de gebouwen aan het maken is. Dat worden randen waarop ze heerlijk kunnen zitten of dingen neer kunnen zetten die enigszins stofvrij blijven.

Salarissen voor admin clerk en conciërge

We hebben de knoop doorgehakt als bestuur en besloten het salaris voor een administratieve kracht voor minimaal twaalf maanden voor onze rekening te nemen, naast het salaris voor een conciërge dat we al sinds 2014 betalen. Tot mei afgelopen jaar betaalde het ministerie van onderwijs dit salaris, maar ze hebben dit wegens budgettaire problemen stopgezet voor alle farmscholen. Dat is nogal een heftige beslissing, want dit betekent dat de leraren nog zwaarder belast zullen worden. Als stichting zijn we terughoudend met repeterende kosten, maar deze willen we toch wel graag voor onze rekening nemen.

Toen kwam echter het volgende punt: De administratieve kracht die ook in onze Afrikaanse board zat, werkt inmiddels als vrijwilliger op een andere school en op Boithuto werkt een andere vrijwilliger. Alleen de vrijwilliger die er nu werkt is een heel vriendelijke dame, maar op geen stukken na zo competent als de vorige dame. En zo kwamen we op de lastige situatie dat we van een vrijwillige baan naar een betaalde baan gaan en vervolgens tegen de vrijwilliger moeten zeggen dat zij de baan niet krijgt. Lastige situatie... We betrekken de hele school en de ouderraad in de beslissing en iedereen is het er wel mee eens. 'We moeten dat doen wat het beste is voor de school.'

Vervolgens lossen we het zo charmant mogelijk op door de beslissing om de vorige dame aan te nemen en niet de huidige vrijwilliger, mijn persoonlijke beslissing te laten zijn. Daarmee houden we de school buiten schot en kan ze hooguit boos op mij worden en niet op school of Britt. En zo voer ik een slecht nieuws gesprek, wel in aanwezigheid van het schoolhoofd. Ze is in eerste

instantie teleurgesteld en te neer geslagen, maar niet veel later is ze toch begripvol. We geven haar wel een maandsalaris mee als blijk van waardering, waar ze erg blij mee is. En een dag later zegt ze dat ze waarschijnlijk zelfs blijft werken als vrijwilliger voor Boithuto omdat ze simpelweg het beste voor heeft met de school en spreekt zelfs een soort van begrip uit voor onze beslissing. Veel meer dan we verwacht hadden...

Schoolmateriaal

Dan nog een mooie actie en dat gaat over de beschikbaarheid van voldoende studie- en onderwijsmateriaal. Boithuto heeft een uitdaging om voor alle klassen op alle niveaus de goede lessen te geven. Dit komt simpelweg omdat de aantallen leerlingen relatief laag zijn en het onderwijsprogramma breed.

Los van deze uitdaging voor de leraren, is het ook zo dat het ministerie van onderwijs niet voldoende les- en studieboeken ter beschikking stelt. Sommige lesmethodes krijgen ze veel te veel boeken van, maar anderen ontbreken die ze wel echt nodig hebben. Op die organisatie vanuit het ministerie van onderwijs valt ook nog wel wat te winnen, maar die gaat toch echt buiten onze scope. Vorig jaar hadden we al gevraagd om een lijst met ontbrekend lesmateriaal, maar toen we die lijst eindelijk hadden, was het alweer tijd naar Nederland te gaan en we waren er niet in geslaagd een winkel te vinden waar we dit materiaal konden bestellen. En dan ben je een jaar verder.

Dit jaar stond dit onderwerp meteen in de eerste uren al op de agenda, maar dit keer werd er vanuit de school ook doorgepakt in het samenstellen van een lijst met de tekorten per grade. Deels de studiematerialen en deels verzoeken ze om dvd's met name voor die onderwerpen

waar ze krap zitten in de leraren. Een moderne en flexibele oplossing.

De afspraak met degene die kan en wil leveren loopt even mis, maar evengoed zijn de lijntjes dit keer wel succesvol gelegd en zullen we zorgen dat alle tekorten en wensen aangevuld worden. Ze gaan helemaal uit hun dak als ze horen dat we hun wensenlijst accorderen.

De boompjes

Omdat we er een gebouw bij gezet hadden, leek het ons een goed idee ook een extra boom te planten. Die zijn fijn voor de schaduw en ook mooi om te zien. Maar ja, waar haal je een boom vandaan hier in Swartwater? We vragen het aan de leraren en de moeder van een van de kinderen kweekt ze. Nou geweldig. Wat is de prijs dan? Nog een week verder komen we er achter dat dat 50 rand is (iets meer dan drie euro). We vragen of dat de grootste maat is die ze hebben. Ja dat is zo. Samen met Peter ga ik toch naar de vrouw toe en het zijn inderdaad ieniminie stekjes die de vrouw in halve lege frisdrankflessen opkweekt. Ik heb echter zelden iemand gezien die zo trots is op haar werk. Uiteindelijk flapte ik eruit dat ik er niet één maar twee wilde hebben. Ze wist niet wat ze hoorde en ging helemaal uit haar dak. Vervolgens komen Peter en ik op school en wist de bus driver al dat we een boom gekocht hadden. Met de grootste zorg komt hij meteen naar ons toe en ontfermt zich over de boompjes. We zien hem eerst gaten graven in de grond, vervolgens gaat er heel veel water bij en nog een dag later staat er een keurig hekje om heen. Als we ze veel water geven, worden ze snel groot miss Jordie. I will take care.

IT

We hebben allereerst de devices op orde gebracht. In de bibliotheek hebben we uiteindelijk niet vier, maar zelfs vijf computers voor de leerlingen aan de praat gekregen. We hebben er knusse hoekjes van gemaakt, waarin ze kunnen zitten. Als ik vrij laat op de dag onverwacht nog even langs kom, zie ik dat het licht in de bibliotheek branden. De leraar Joseph is er samen met een stuk of tien of vijftien jongens. Van hele kleintjes tot de grote. In eerste instantie zien ze me niet eens binnen komen. Ze zitten achter de computers en spelen spelletjes. Twee andere jongetjes hebben 'word' geopend en hebben een wiskunde boek naast zich liggen en typen 'grade 8 exercise 1'. En een van de oudere jongens is alle computers echt aan het poetsen om te zorgen dat ze echt schoon worden. Een andere is bezig met het zoeken van kabels. Ik gloei van binnen van trots....

En uiteindelijk was het dan zover: op 23 augustus was de eerste IT-les voor de leraren. Omdat er een hobbeltje in onze planning kwam die dag, had dat als voordeel dat ik wel aanwezig kon zijn bij de opstart. En wat kan ik zeggen uit de grond van mijn hart dat ik blij ben met dat we dit besluit genomen hebben. Ik doe zelf de opening. Benadruk nogmaals waarom we denken dat onderwijs op gebied van IT belangrijk is. Belangrijker nog dan investeren in middelen. De les begint. En ik heb de leraren nog niet eerder zo intensief zien luisteren. Ze doen echt hun best en ze waarderen het enorm. Het begin is er

Ik stop nu met schrijven, niet omdat er niet meer te vertellen is, maar omdat deze nieuwsbrief alweer zijn gebruikelijke omvang heeft bereikt. Inmiddels zijn onze dagen bijna geteld hier in Afrika. Nog maar een paar dagen en we zijn alweer volop aan het werk in onze normale banen. Vandaag hebben we een waanzinnige dag gehad met de opening van het kinderdagverblijf en morgen hebben we ook nog een feestdag in het vooruitzicht. Ik vertel jullie daarover in de laatste nieuwsbrief van deze serie. Ik verwacht dat ik deze komende week verstuur vanuit Beek en Donk.

Heel hartelijke groet namens ons allemaal uit Swartwater,
Jordie

p.s. Ons rekeningnummer is NL30RAB00302654259 op naam van Stichting Britt Helpt.

p.s. 2 Wij hebben een Afrikaanse telefoon waarop we zo goed als binnen Afrika kan bereikbaar zijn via app, sms of via ons emailadres (info@britthelpt.com). Dit nummer is +27660334481. We kunnen jullie berichtjes dus ontvangen ☺. Vanaf zaterdagmiddag zijn we even uit de lucht en vanaf zondagochtend weer bereikbaar op onze normale telefoonnummers.